

що забезпечує існування та нормальне функціонування усіх інших державних структур.

Таким чином, в Італії Міністерство внутрішніх справ здійснює організацію та реалізацію в життя правоохоронної політики, виробленої органами управління державою, її політичним керівництвом і координує діяльність поліції, фінансових гвардійців та карабінерів у загальнонаціональному масштабі на рівні держави, забезпечує ефективну взаємодію між названими поліцейськими структурами у виявленні, розкритті та розслідуванні злочинів економічної спрямованості. Можна навіть говорити про те, що Міністерство внутрішніх справ є рушійною силою, що отримуючи поштовх від Президента Республіки, вищої державної адміністрації до правоохоронних органів, передає його Державній поліції (PDC), Корпусу карабінерів (CC) та Корпусу фінансової гвардії (GDF).

Ми вважаємо, що така побудова поліцейських органів має право на існування з урахуванням національних особливостей Італії. Для України, на нинішньому етапі реформування правоохоронних органів, і поліцейських структур у тому числі, можна було б частково використати досвід Італії і створити на базі підрозділів ДСБЕЗ поліцію фінансових розслідувань, якій передати повноваження проведення оперативно-розшукових та слідчих дій по усіх злочинах економічної спрямованості. При цьому можна об'єднати підрозділи ДСБЕЗ, митні органи, що увійшли до складу МВС України у 2015 році, і податкову міліцію (поліцію), створивши таким чином єдиний державний поліцейський орган, що буде здійснювати боротьбу з усіма злочинами економічної спрямованості.

1. Роль и место полиции в системе обеспечения экономической безопасности зарубежных государств. – М. : ВНИИ МВД РФ, 2000. – 25 с.

Пищида Володимир Миколайович,
аспірант кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВИДИ ПУБЛІЧНОГО МАЙНА ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ОХОРОНИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Новим Законом України «Про Національну поліцію» на поліцію покладаються завдання щодо вжиття заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях. У межах виконання даних завдань на поліцію також покладаються функції щодо здійс-

снення охорони публічного майна – об'єктів права державної власності у випадках та порядку, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами, а також охорони об'єктів комунальної власності на договірних засадах [1].

Для належного виконання обов'язків працівників поліції щодо охорони об'єктів публічного майна на законодавчому рівні має бути чітко визначено види такого майна або принаймні його ознаки. Попри те, що поняття «публічне майна» не знайшло законодавчого закріплення, відповідно як і його види, аналіз нормативних джерел дає можливість до об'єктів публічного майна віднести: майдани, вулиці, проїзди, шляхи, парки, сквери, споруди, автошляхи, ринки, тобто всі об'єкти матеріального світу, якими володіє держава та суспільство, а також публічні фінанси та активи. Оскільки в національному законодавстві неврегульованим залишається поняття, ознаки публічного майна, перелік публічного майна та публічної власності, на нашу думку, доцільним є прийняття Закону України «Про публічну власність», в якому визначити поняття публічної власності та майна, їх ознак, видів такої власності і майна.

Нижче доцільно з'ясувати види публічного майна, використовуючи різні критерії класифікації, вироблені теорією права. Так, залежно від форми власності слід виокремити публічне майно: державної, комунальної (муніципальної), змішаної (спільної) власності. Певний перелік публічного майна державної власності визначено в Законі України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року № 185-V [2]. Перелік публічного майна комунальної власності законодавчо не визначений, однак окремі положення щодо його правового статусу врегульовані в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР, де право комунальної власності визначено як «право територіальної громади володіти, доцільно, економно, ефективно користуватися і розпоряджатися на свій розсуд і в своїх інтересах майном, що належить їй, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування» [3]. До об'єктів права комунальної власності, зокрема, належать: рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, підприємства, установи та організації, в тому числі банки, страхові товариства, пенсійні фонди, частки в майні підприємств, житловий фонд, нежитлові приміщення, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування, а також відумерла спадщина. Спроба систематизувати публічне майно комунальної власності знайшла своє втілення в Проекті Закону України «Про комунальну власність в Україні» від 06.06.2008 № 2617 [4], але до цього часу він не набув свого законодавчого втілення. Публічним майном змішаної (спільної) власності виступає переважно земельна ділянка, що знаходиться у спільній власності з визначенням частки кожного з учасників спільної власності та регулюється Земельним кодексом України [5]. В той же час цим Кодексом визначено відмежування права державної та комунальної власності на земельні ділянки, зокрема: землі оборони можуть перебувати лише в державній

власності (ст. 77); землі в межах населених пунктів перебувають у комунальній власності, крім земельних ділянок приватної та державної власності; земельні ділянки державної власності, які передбачається використати для розміщення об'єктів, призначених для обслуговування потреб територіальної громади (комунальних підприємств, установ, організацій, громадських пасовищ, кладовищ, місць знешкодження та утилізації відходів, рекреаційних об'єктів тощо), а також земельні ділянки, які відповідно до затвердженої містобудівної документації передбачається включити у межі населених пунктів, за рішеннями органів виконавчої влади передаються у комунальну власність (ст. 88).

За цільовим призначенням можна визначити такі види публічного майна: 1) майно, яке забезпечує функціонування суб'єктів публічної адміністрації – автотранспорт, засоби зв'язку; 2) майно державних та комунальних установ і фондів – грошові кошти, будівлі, обладнання; 3) публічне майно загального користування – вулиці, проїзди, автошляхи, площі, парки, сквери; 4) публічні грошові кошти як вид публічного майна – місцеві та державний бюджети, за рахунок яких здійснюється фінансування цих суб'єктів; 5) природні ресурси, корпоративні права, що належать державі у статутних капіталах суб'єктів господарювання [6, с. 484].

Залежно від способу утворення публічне майно буває: штучного походження – вогнепальна зброя та спецзасоби, які знаходяться на обліку Національної поліції, ЗСУ, СБУ та інших правоохоронних органів; природного походження – заповідники, природно-архітектурні комплекси. Залежно від режиму використання публічне майно може бути: 1) закритого режиму використання – озброєння, військова техніка, боєприпаси; 2) обмеженого режиму використання – трубопровідний транспорт, газотранспортна система, засоби спецзв'язку; 3) загального режиму використання – дороги, під'їзди, площі, парки, сквери, тротуари.

Попри існування багатьох критеріїв класифікації публічного майна, викликані відсутністю її нормативного визначення, суттєве значення для визначення його як об'єкта публічно-правового спору, що має вирішуватись в межах адміністративного судочинства, має виокремлення публічного майна за його цільовим призначенням на: 1) майно загального користування, до якого слід віднести: а) залізничні, автомобільні, водні, повітряні шляхи (за винятком тих, що перебувають у приватній власності згідно з нормами чинного законодавства, наприклад ст. 25 Закону України «Про автомобільні дороги» [7]); б) бульвари, вулиці, провулки, дороги, майдани, площі, набережні, парки, під'їзди, проїзди, сквери, правовий статус яких визначено у ст. 83 ЗК України та віднесено їх до земель, що перебувають у власності територіальних громад та не підлягають передачі у приватну власність [5]; в) будинки та приміщення громадського призначення, перелік яких визначено в додатку А до Державних будівельних норм України (ДБН В.2.2-9-2009): будинки і споруди, громадські будинки та споруди, які об'єднані в такі групи: будинки,

споруди та приміщення дошкільних навчальних закладів, будинки, споруди та приміщення навчальних закладів, закладів охорони здоров'я і відпочинку, фізкультурно-оздоровчі та спортивні заклади, культурно-видовищні, дозвільні та культові заклади, заклади підприємств торгівлі, харчування та побутового обслуговування, заклади соціального захисту населення, науково-дослідні установи, приміщення транспорту, призначені для безпосереднього обслуговування населення, заклади комунального господарства (окрім виробничих, складських та транспортних будинків і споруд) [8]; 2) майно, що забезпечує функціонування органів публічної адміністрації: меблі, оргтехніка, автотранспорт, засоби зв'язку, спецзасоби, вогнепальна зброя та боєприпаси, інформаційні бази даних, архівні документи та ін.; 3) публічні грошові кошти: кошти світових та європейських інституцій, залучені до використання в Україні на потреби розвитку публічної сфери, кошти Державного бюджету, кошти місцевих бюджетів, доходи, витрати та видатки бюджету, кошти від надання додаткових адміністративних послуг, що надаються суб'єктами владних повноважень.

1. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.

2. Про управління об'єктами державної власності : Закон України від 21 вересня 2006 року № 185-V // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 46. – Ст. 456.

3. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

4. Про комунальну власність в Україні : Проект Закону України від 06.06.2008 № 2617 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF20P00A.html.

5. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.

6. Загальне адміністративне право : підручник / Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А та ін. – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 568 с.

7. Про автомобільні дороги : Закон України від 8 вересня 2005 року № 2862-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 51. – Ст. 556.

8. Про затвердження Державних будівельних норм України (ДБН В.2.2-9-2009): будинки і споруди, громадські будинки та споруди : Наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України № 705 від 17.12.2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dbn.at.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-405>.